

ELŐFIZETÉS:
 jul.—sep. . . 1 frt. 50 kr.
 fél évre . . . 3 " — "
 A lap szellemi és anyagi
 részét illető minden kül-
 demények a szerkesztő-
 tulajdonosnak küldendők.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

BÁCSKA.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10
 kr., többzöri hirdetésnél
 olcsóbb. Nyitlatter sora 12
 kr. Bélyegdíj minden hir-
 detésnél 30 kr. A hirdeté-
 sek VOLF JÓZSEF kereske-
 dése, BITTERMANN NÁN-
 DOR nyomdája és a szer-
 kesztőnél fogadtatnak el.

Egyes szám ára **15** kr.

Megjelenik e lap minden **7., 14., 21. és 28-án.**

Egyes szám ára **15** kr.

A községi szervezés javítása.

Kapunk múlt évi 23-iki számában kifejezést adtunk azon általánosan táplált óhajnak, hogy a megyei közgyűlés a községek rendezéséről szóló 1871. évi XVIII. törvénycikk életbe léptetése óta oly roppant mérvben felszaporodott községi teendőknek kellő és gyors fogantatosíthatása iránt a szükséges intézkedéseket megteendő.

Örömünkre szolgál a nagy közönséggel tudatni, hogy a megye közgyűlése ezen óhajt figyelembe véve, legutóbbi közgyűlésén oly szabályrendeletet alkotott, mely — ha lelkiismeresen végre is hajtatik — Bács-Bodrog megye minden községében a községekre ruházott számtalan teendőknek gyors és pontos elintézése által a közigazgatást lényegesen jobbra és gyorsabbá teendő.

Üdvözljük Bács-Bodrog megye törvényhatóságát ezen szabályrendeletéért, és ezennel szóról szóra közöljük a hozott közgyűlési határozatot a mint következik:

Tárgyalás alá vétetett a folyó évi szeptember 12-én 587. szám alatt kiküldött választmánynak javaslata, melyben a községek rendezése óta oly nagy mérvben felszaporodott községjegyzői teendők figyelembe vételével, az 1872-ik évi március 11-én 2. szám alatt alkotott ebbeli általános megyei szabályrendelet 1-ső és 30-ik §§-nak megváltoztatását, és nagyobb községekben a segédjegyzők és írnokok létszámának megszorítását — mind a községeknek saját belügyi, mind pedig a községekre a törvények, kormány- és törvényhatósági szabályrendeletekkel átruházott közügyeknek kellő elintézése szempontjából — okvetlenül szükségesnek vélelmezi.

A választmányi javaslatban, úgy szintén az ennek alapjául szolgált, a megyebeli községi és körjegyzők egylete által a megyei törvényhatósághoz benyújtott kérvényben előadott érvek a megye bizottsága

által méltányoltatván, miután a megye bizottsága az e megyei viszonyok és a gyakorlati életből meggyőződött arról, hogy e megyének akár kiterjedés, akár pedig népességre nézve igen jelentékeny nagy községeiben a községi jegyzők az 1871. évi XVIII. t. c. életbe léptetése alkalmával az addig érvényben volt törvények és szabályrendeleteknek megfelelő s az ezekhez idomított községi szervezés, az azóta történt nagy mérvű változtatásoknak most már meg nem felel; főleg miután a jelentékeny munkaerőt és gyorsasággal párosított pontosságot igénylő terjedelmes adóügyek, — a bélyeg és illetékek nyilvántartása és beszedése, — a hadsereg és honvédség lószükségletének az 1873. évi XV-ik törvénycikk által szabályozott fedezése, — a keleti marhavész elleni intézkedésekről szóló 1874-ik évi XX-ik, — a nyilvános betegápolási költségek fedezéséről szóló 1875. évi III., — a közegészségügy rendezéséről szóló 1876. évi XIV-ik, — úgy a népiskolai hatóságokról szóló 1876. évi XVIII-ik, — a roppant teendőkkel egybekötött s a gyámsági és gondnoksági ügyek rendezéséről szóló 1877-ik évi XX-ik, — és a kisebb polgári peres ügyekbeni eljárást szabályozó 1877-ik évi XXII-ik törvénycikknek kellő fogantatosítása a községi jegyzőknek már azelőtti — sokoldalú teendőiket annyira megszorították, hogy ezen teendőknek az eddig rendszeresített segédjegyzői munkaerőkkel megfelelni a legnagyobb szorgalom és feláldozás mellett is nem képesek; minek kézzelfogható bizonyosságául szolgál azon tényleges állapot, hogy a szorosabb értelemben vett községi ügyek és a községi számadások összeállítása is elhanyagoltatnak: mind ezen körülmények figyelembe vételével a megye bizottsága az 1872-ik évi március 11-én 2. szám alatt alkotott általános megyei szabályrendelet 1-ső §-nak azon részét, mely a 3000 léleknyi népességet meghaladó községekben egy, vagy a szükséghez képest több segédjegyzőnek rendszeresítését rendelte el, ezennel hatályon kívül helyezi, — s az idézett szabályrendeletnek ebbeli intézkedéseit e következőkben változtatja meg:

a) az 1500 léleknél nagyobb, de 3000-nél kisebb népességű nagy községekben, illetőleg körjegyzőségekben, a községi jegyző mellé mindenütt egy írnok, — a 3000 — 4000 léleknyi népességű községekben egy

segédjegyző, — a 4000 — 6000 léleknyi népességű községekben egy segédjegyző és egy írnok; — a 6000 — 8000 léleknyi népességű községekben egy segédjegyző és két írnok; — a 8000 — 10000 léleknyi népességű községekben egy segédjegyző és három írnok; — végre a 10000 léleknél nagyobb népességű községekben egy segédjegyző és négy írnoki állás rendszeresített határozatlik.

b) az ekként rendszeresített segédjegyzők fizetésének minimuma évi négyszáz forintban, az írnokoknál pedig háromszáz forintban, állapítatik meg, — mely nekik havonkénti előleges részletekben az illető községi pénztárból pontosan kifizetendő.

c) azon községekben, hol egy jegyzőnél több van alkalmazva, a többi jegyző a segédjegyzők illetőleg írnokok létszámába, — a már alkalmazásban levő segédek pedig az írnokok létszámába betudandók; azonban mindkét esetben az eddigi címük és fizetéseik vagy egyéb javadalmazásaik megtartása mellett; — úgy szintén azon községekben, hol a most szabályozott munkatartást és fizetéseket meghaladó ily állományok vannak már eddig is rendszeresítve: az eddigi intézkedések érintetlenül fennmaradnak, és jövőre is fenntartatnak.

d) a hol a jegyző községével a segéd vagy írnok tartása iránt egy bizonyos átalány fizetésében egyezett meg: az ebbeli megállapodás a jelen szabályrendeletnek életbe léptetése után érvénytelenné válik, a mennyiben a kérdéses átalánynál vagy az e célból történt jegyzői fizetés felemelésnél az ebbeli összeg kizárólag e célra megállapítottnak és számszerűleg határozott meg, — úgy hogy a jelen szabályrendeletben a közérdekeknél fogva kötelezőleg rendszeresített állományok azonnal betöltendők.

e) oly községekben, hol az utolsó népszámlálás óta — mely a jelenleg rendszeresített állományoknál alapul vétetett — a lélekszám megszorodott, és ez minden kétséget kizáró módon beigazoltatik: az ekként beigazolt és nem a népszámlálási munkálatban kitüntetett lélekszám létszen mérvadó a segédjegyzők illetőleg írnokok létszámának rendszeresítésénél.

f) a fentidézett megyei általános szabályrendeletnek a segédjegyzők választása és elbocsátására vonatkozó 30-ik §-a hatályon kívül helyeztetik, és helyébe e következő szabályrendeleti intézkedés tétetik:

g) segédjegyzővé csak oly egyén választható, ki a községi jegyzőkre nézve előírt községjegyzői szigorlatot ezen megye szigorló bizottsága előtt letette, — minthogy a községi jegyzőnek hivatalos távolléte, szabadságolása, vagy betegsége esetében a községi jegyzőt a segédjegyző helyettesíti; — a segédjegyzőt azon minősített egyének közül, kiket a községi jegyző jelöl ki, a községi képviselőtestület választja; — a segédjegyző teendőit a községi jegyző szabja meg; — alkalmaztatásuk állandó; — fegyelmi tekintetben a segédjegyzőkre is az 1876. évi V. törvényeikk határozatai fognak alkalmaztatni.

h) a jelenleg alkalmazásban levő rendszeresített segédjegyzők állomásaikon állandósítva ezennel megahagyatnak, — de ha a községjegyzőkre nézve előírt szigorlatot még le nem tették: köteleztetnek ezen szigorlatot e megye szigorló bizottsága előtt az 1879-iki év folyamán letenni, — mert különben 1879. évi december 31-én állomásaikból elbocsátottaknak tekintendők, és állomásaik az illető községek által minden további rendelet bevétele nélkül azonnal betöltendők.

i) az írnokok felfogadása és elbocsáttatása azon községekben, hol csak egy községi jegyző van, a községi jegyzőre, — ahol pedig két vagy több jegyző van, a községi jegyzők összhangzó megállapodására, — ha azonban az írnok vagy írnokok felfogadása és elbocsáttatása iránt kölcsönösen meg nem egyeznének: a községi képviselőtestületre bízatik.

k) végre, minthogy e megyében már igen sok oly egyén van, kik a községjegyzői szigorlatot ezen megye szigorló bizottsága előtt már letették: szabályrendeletileg ezennel kijelentetik, miszerint a jelen szabályrendelet életbe lépte után községi vagy körjegyzőül e megye községeiben csak oly egyén helyettesíthető, ki a községjegyzői szigorlatot ezen megye szigorló bizottsága előtt már letette.

l) jelen szabályrendelet elegendő számú példányokban kinyomatni, a járásbeli szolgabíróknak, és ezek útján minden egyes községnek, — a bírósági és jegyzői által aláírandó s nyolc nap alatt a szolgabírók által ide betérjesztendő vétebizonylatok mellett — tudomás, meghirdetés, és szoros alkalmazkodás végett azon hozzáadással megküldetni határozott, hogy az ebbeli intézkedések a községekkel fentebbi módon történt közlés utáni naptól, mint általános meghirdetésüktől számítandó harminc nap után lépnek életbe, — és legpontosabb fogantatásuk ezennel a járásbeli szolgabíróknak kiváló köteletségévé tétetik.

Néhány észrevétel a zombori r. kath. iskolaszék múlt évi dec. 22-én tartott gyűlésére. *)

Hogy özv. Pencz Lőrinczné nyugdíjazási kérdése oly hosszas vitát idézett elő, csak azon nagymérvű tájékozatlanságot árulja el, mely a mi iskolaszékünk nagyrabecsült tagjait a tanügy terén általában jellemzi. Hisz az 1875. évi t. c. 44. §-a világosan intézkedik arról, kik kötelesek fizetni az ily nyugdíjilletőséget. — Igaz ugyan, hogy a „Ratio educationis publicae“ több rendbeli kormányrendeletek és a gyakorlat alapján mindaddig, míg a quota-szerződés városunk és a hittelek között meg nem kötött, a város tartozott az ily nyugdíjasokról gondoskodni. De mióta a város a megállapított segélyátalány kiszolgáltatásával az iskolák gondozását és fenntartását a hittelekeze-

*) Közzétette a „Bácska“ 25-ik számában.

tekre ruházta át, igen természetes, hogy a városnak ebbeli *kötelezettsége* is átszármazott az *iskola-fentartó* hitfelekezetekre. Minden kétségen kívül helyezi e kérdést a nagym. m. k. belügyministerium 1874. évi apr. hó 2-án 11,784. sz. a. kelt és Zombor város közönségéhez intézett magas intézvénye is.

Egészen felesleges dolog, és — mondjuk ki — incorrect eljárás volt tehát főtiszt. Fejér Gyula apátplébános úrnak a méltányosság és könyörületességre appellálni; mert e nyugdíj nem szabad, nem lehet valami könyörületből megszavazott kegyelmi díjnak tekinteni, hanem oly *jogos követelésnek*, mely az özvegynek halála napjáig kell, hogy a *hitfelekezet részétől* hiánytalanul és pontosan fizetessék.

Nagyszerűen nevetségesnek kell tartanunk azért az iskolaszék azon határozatát, mely szerint e nyugdíj csak *egy évre* utalványoztatott ki. Miért nem inkább három hónapra? vagy talán egy hétre? . . . *Nyugdíj és egy év!* . . . Hisz maga a nyugdíj fogalma is kizár minden megállapított határidőt, és a legprimitívabb gondolkozású sokac embernek is tudnia kell, hogy a nyugdíj mindenkinek mindenütt *élet hosszigan* szokás kiutalványozni. Vagy talán a mi iskolaszékünk ebben is külön privilegiumot akar magának arrogálni? . . .

Szeretjük hinni, hogy a kérdéses özvegy ezóta már felfolyamodott a magas Ministeriumhoz eme sérelmes határozat ellen, — vagy ha eddig elmulasztotta

volna, haladéktalanul tegye meg, és biztosíthatjuk őt, ügyének kedvező elintézéséről.

De még valamit. Mindig sajátosnak tünt fel előttünk, hogy az iskolaszékben találkoznak férfiak, kik alaptalan érveléseikkel iskoláink „közös“ jellege mellett harcolnak. — Hogy pedig a mi iskoláink nem „közös“, hanem „felekezeti“ jellegűek, ez oly túlhaldott álláspont, mely felett józanul és okosan többé vitatkozni nem lehet. El akarunk attól tekinteni, hogy Zombor sz. kir. város közönsége, *mint illetékes testület* az iskolák jellegének megállapításánál *törvényadta jogánál fogva*** 1869. évi 121. sz. a. hozott határozatával kimondotta, miszerint *iskoláinak hitfelekezeti jellegét továbbra is fentartja*, — csupán a fennidézett magas ministeri intézvényre utalunk, mely világosan jelzi, hogy a mi elhunyt tanítónk: Pencz Lőrinc a Zombor városában *fennálló rom. kath. hitfelekezeti iskolánál* volt mint leánytanító alkalmazva. Ezen ministeri leiratot akkor a mi nagytorkú hazafiaink *hallgatólag* vették tudomásul; pedig mily szép alkalmuk lett volna ez ellen protestálni és a ministeriumnak kimutatni,***) hogy a mi iskoláink tévesen mondatnak hitfelekezeteknek.

(Folytatás köv.)

***) 1868. évi 38. t. c. 25. §-a.

****) ha ugyan lehetne.

T Á R S A.

Szilveszter-éji álomlátás.

Készli:

—y.—

A nap már rég letűnt a kék hegyek mögé; midőn ismét magányos cellámba léptem. Egy napot megint az emberek tarka tömkelegében töltöttem el és onnét az ó-kor egyik bölcséként mint kevesebb ember tértem vissza. Ezen tapasztalat, melyet oly gyakran tettem már az életben, különféle gondolatokat keltett fel bennem, melyek ma különösen lehangolt kedélyállapotba helyeztek. Hogy szívem érzelmeinek ismét urává lehessenek, elhatároztam, hogy az esti esendben a nyájas hold szende világánál sétálgatni fogok, és csak azután keresem fel, kevéssé megnyugtatta, celláskámnak egyszerű fekhelyét. A jötevő álom Nemtője csakhamar lefogta szememet és lassúdad szárnyzuhogtással az álmok csodás országába varázsolt.

Nekem úgy tetszett, hogy messze, ködlepte tájakra vitettem, mely egy zsarnok nagyfejedelem uralmának volt alávetve. A szántóföldek mindenütt pusztán és műveletlenül heverték; mindenfelé nagy káka

és náddal telt mocsárok terültek el; a lég metsző hidegen fujdogált a távol jeges tájakról; majd perzselő szél dühöngött, vészthozó, mint az afrikai Harmattan a pusztasík és ugar fölött. E műveletlen tájon örökös tél látszott uralkodni. Csak itt-ott, az ingoványok szélein lehetett látni néhány szál tövishórót, bükköt és más mérges növényt búsan együtt ácsorogni; a nagyobb fákat az ős erdők vad állatai lakták és leveletlen ágaikon az éji madarak halotti esendben ültek egymás mellett. A zöld színű iszapos mocsárból a békák egyhangú brekegése hallatszott, melybe olykor-olykor a vad sűrűségből a baglyok és uhuk ijesztő huhogása vegyült; a szürke gyík éppen lábom előtt suhant el a fakó rezgén keresztül; a sziklarepedésekből tüzes bazilisk-szemek villogtak ki; a fénykerülő denevér, általam felzavarva, tévelyegve röpdösött ide s tova; a nagy mérges kígyók révedezve barangoltak zsákmány után; a vérszomjas ölyv harsi kiáltással esapott le a magasból és a vijjogó vadsas körtáncot járva, röpdösött fejem felett. A vér megfagyott bennem, — szívem hallhatólag dobogott, — lábaim a földbe gyökeredeztek, — érzekeim elhagytak, — s úgy éreztem, hogy a halál árnya környékez.

Ekkor egy jó szellem fogott kezemnél és barátságosan — komoly arckifejezéssel a nagy barátságta-

Szabadka 1878. dec. 18-án tartott rendkívüli gyűlése.

Polgármester megnyitván az ülést s üdvözlőlvén a bizottsági tagokat, felkéri egyuttal őket, hogy a beterjesztett ügyeket belátásuk szerint intézzék el — szem előtt tartva mindig a város érdekeit.

Legelőször tárgyalatott azon bizottsági javaslat, mely szerint jövő év elejétől a vámdíjszedés, hogy lenne legegyszerűbben eszközözendő? Malachovszki tanácsnok pártolja a bizottság javaslatát — Pertits főkapitány szintén e részen van, de azon módosítással, hogy a sorompónál lefizetett díj — ne a köztéren controliroztassék, ez által a közönség üzletében háborgattatnék — a vidéket pedig, mely úgy is kicsiny, nézete szerint nem kell a forgalom érdekeiben tett intézkedések által elidegeníteni, — nem helyesli a bizottság azon nézetét sem, hogy a fizetési bárca elvesztével háromszorosan büntetessék az illető — elégnek tartja azt megegyszer megfizettetni.

Gazdasági főnök meg azt teszi hozzá, hogy az erre vonatkozó szabályokat „Holdmező-Vásárhely“ város statumaiból vette — s ha ott jóknak bizonyultak be — itt is azok lehetnek.

Főkapitány ép azért nem tartja célszerűeknek, mert máshonnan szedettek ki, pedig a statutumoknak természet szerint helyi körülményekhez alkalmazkodóknak kell lenni — s úgy sokszor bebizonyult már, hogy a mi egy helyen jó, az másutt rossz. Ajánlja miként a város a díjakat először maga szedesse, hogy

így a jövőben tudhassa — megnyit kellesen neki a haszonbérlelőktől követelhetni.

Szóregly főjegyző e nézetet pártolja.

Élénk szóvita után a bizottság javaslata Pertits főkapitány módosításával lön elfogadva s határozva, hogy a vámszedési díjszabályzat megerősítés végett a ministeriumhoz fog felterjesztetni. Vámdíj 1878. jan. 1-től csak a vasuti fel s lerakott tárgyak után fog szedetni.

Miután polgármester jelenti, hogy a közigazgatási bizottság kilépett tagjai helyébe mások választandók, — Megválasztattak:

Varga Ágoston, Vida János, Sztipits József, Balázs piri Menyhért, Bogesits Pál s Koch Salamon, miután azonban Sztipits József és Balázs p. Menyhért iskolaszéki tagok egyuttal, e végett a közigazgatási tagságról lemondtak, helyükbe Váli Antal s Vujkovits József választattak meg. E törvénytelenység ellen felszóltat Fischer Fülöp bizottsági tag s új választást követel — később azonban jónak látta véleményét visszavonni.

A kataszteri járás bizottsági elnök választása jövő gyűlésre hagyatott.

A külvárosi templomok építése céljából szükségelt adomány gyűjtő bizottság akként alakított, hogy az az illető plébános, syndicus s 3 tagból álljon s eszközje a gyűjtést.

Végre többféle bizottsági javaslatok, átiratok s magántárgyu beadványok intéztetvén el, a gyűlés szétoszlott.

lan vadonnak közepére vezetett. Varázsbotjával megérinté szememet, és mennyire megdöbbsentett az új látvány, mely most eléem tárult! Száraz halom tetején állott egy méregfa, melynek zöld lombsátora alatt egy pokoli szellem trónolt, körülveve pokolbeli rút alakok vicsorgó seregétől. Köröskörül kékes lánggal égő óriási fáklyák lobogtak. Némán tekinték vezetőmre, ki így szólt hozzám: „Te most a vétek országában vagy, de ne félj, mert én veled vagyok. Az a pokoli bálvány ott a méregfa alatt, az a Gyűlölség, és a fáklyákat, melyek itt az ő tiszteletére vannak meggyújtva, egy sárkány tartja, melynek ezer kígyófeje van, és úgy hívják őt: Viszálkodás és róla ezen égő üszkők is a viszálkodás fáklyáinak neveztetnek. Ilyen szomorú tájakon más világitó égitestek nincsenek.“ — Most hirtelen egy férfit és egy asszonyt vettem észre, kik a halom másik oldalán magas emelvényen álltak. Őrszellemem hozzám hajolva, mondá: „Ím, ez a Kevélység és felesége a Megvetés. A Kevélység tökéletes önmozdony, fején pávatollat visel, a Bölcseségem testvéreinek képzele magát és folyton lábujhegyen jár. Mit ő gondol, szerinte megfoghatlan, amit beszél, előtte hasonlíthatlan, amit tesz, utánozhatlan. Egyiptomi gúlák és libanonhegyi cédrusok vannak vésvé toronymagas családi címerébe. Nem ve-

szesz észre mellette még néhány más nevetséges alakot is állani? Ezek a Nagy ravagyás, Önhittség és Nyegleség; mindannyian örömet tolokodnak előtérbe, hogy észrevéttessenek. Az első épen azzal foglalkozik, hogy felső öltönye bal részét arany díszjelekkel egészen elborítsa. Különben rendesen magas poznán óriási nagy lemezívet hordoz, melyre nagy arany betűkkel az ő nevének dicsérete van följegyezve. Ott azon két alak közül, kik szinte a nagy tanácsba tartoznak, az első valóságos torzkép — a Vakmerőség. Egész lényén valami szenvedélyes kifejezés ömlik el, és magas falábakon jár. A másik az önhittség orrhangján beszél s neve — Makacsság.

Ez az utálatos alak hóna alatt nagy csomag sorsjegyet cipel és kezében egy még el nem árult számot tart a jövő nagy sorshúzásra. A képzelődés által ösztönözöttve, épen most készülődik újra a szerencse istenasszonyát hajhászni, ki a szerencse kerekén már rég tova iramlott. Ő azonban hiszi, hogy még utólérheti.“

Alig végzé ezen szavait a szellem, midőn egyszerre villámok cikáztak a légen át és oly erős égődörgés hatott füleimbe, hogy szinte inogott alattam a föld. Reszketve fordítám félre fejemet, és ím! ott láttam egy magas állványon a Haragot kivicsoritott

Irodalom.

Lapunk mult számában közölt ismertetésem folytatásaképp ez alkalommal azon irodalmi folyóiratot kívánom röviden bemutatni, melyről már az említett ismertetés élén történt említés.

A „Külföld“, mint nevéből is következtethetni, az idegen nyelvű irodalmi termékeket akarja a magyar olvasó közönséggel megismertetni, kiterjeszkedve úgy a szépirodalomra, mint a tudományos irodalom valamennyi ágára. A folyóirat tartalma e szerint: első helyen egy nagyobb tanulmány, mely a külföldi irodalom valamely nevezetes alakját, mozgalmait, irányait mutatja be; második helyen pedig jelesebb irodalmi jelenségek tárgyi, esetleg bírálati ismertetése, főleg a francia, angol, német, olasz, spanyol, svéd, dán, finn, lengyel, orosz, cseh, szerb, tót, román nyelvekből. A munkatársak névsorában — mely e lapok szerkesztőjének, *Radics Györgynek*, mint a horvát-szerb irodalom képviselőjének nevét is tartalmazza — nem egy hirnevesebb íróval találkozunk, mely körülmény — hacsak *külső* okok, nem állják útját e derék vállalat gyarapodásának — elég biztosítékot nyújt a várható közlemények érdekessége és tartalmassága iránt.

Az első szám — mely mutatványképp fekszik előttünk — kétségtelenül bizonyítja a közlöny életrevalóságát. Az első helyet Fialowski Lajos tanulmánya foglalja el „A legújabb lengyel irodalom“-ról. A lengyel irodalom történeti fejlődését feltűntető bevezetés

fogakkal; s még erősebb félelem fogott el, amint észrevettem azon torzalakokat, melyek őt környezék.

„Te elhalaványodtál e félelmetes csoportozat látára“, mondá őrszellemem, „és nem ok nélkül. Mindazáltal légy bátor és jer közelebb!“ Kezemnél fogva maga után vont. „Ez itt — mondá — a *Zsarnokság* és *Igaztalanság* birói széke, és a körülállók annak hivatalnokai. A *Zsarnokság* jobb felén, ki most épen véres vacsoráját költi és hóhér szolgál föl neki, áll a tajtékzó *Harag*, cikázó villámokkal összeszorított markában és vérben forgó szemekkel. Hangja mint a mennydörgés. Gyakran szakgatott érthetlen szavakat ejt ki és ordítva tombol lábával a földön. Mellette guggol a *Gyilkosság*, övében tör és kis kerek üvegben méreg-nedv, oldalán selyem zsinórok, tüzelő fegyverek, pisztolyok és pokolgépek. Balján leskelődik kémlő tekintettel és lihegő nyelvvel, vörös ruhában a *Bosszú*, és lábainál a *Kegyertlenség* ingerel egy indiai tigris és egy oroszlant egymás ellen. Ennek szilfabot van kezében, melylyel a régiek rabszolgáikat szokták vérig botozni, és övéből ostor fityeg ki. Szíve márvány, itala könnyű, még soha senki nem látta őt sírni; az *Igaztalanság* és *Zsarnokság* nővéreinek tartják.

(Folytatása következik.)

után bemutatja a legújabb, romantikus, nemzeti korszak tiz elsőrendű munkását, köztük legbehatóbban *Mickjevics Ádámot*, a „lengyel költők fejedelmét.“

A következő közlemények könyvismertetések. Ujvári Béla ismerteti *Jules Simon* legújabb könyvét: „Le gouvernement de M. Thiers“; Erődi Béla *Perron* csekély terjedelmű, de tárgyát mégis kimerítő művét az Izlamról, annak befolyásáról és jövőjéről; — Sturm Albert Lessing legújabb, angol nyelven írt életrajzát *James Sime*-től; — Moller Ede a nagy aesthetikus *Vischer Tódor* legújabb, regényféle, művét: „Auch Einer. Eine Reisebekanntschaft“; — Győry Vilmos az 1876-ban Budapesten tartott statisztikai kongresszus egyik dán tagjának, *Falbe Hansen*-nek, a dán statisztikai hivatal elnökének, ezen kongresszusról adott jelentését, mely, bár nem ment némely tévedésektől, jóakarató, őszinte, nem egy megfontolásra méltó figyelemzetést tartalmazó ismertetése hazai viszonyainknak; — Halász Ignác finn költemények „Aus dem Norden“ című német fordításait *Hermann Paul*-tól; — végre Wagner Lajos a nagyhirű slavista Jungmann József életrajzát *Zeleny*-től.

A közlöny utolsó lapjain a külföld jelesebb folyóiratai vannak ismertetve.

A mily kívánatos a „Külföld“ fennállása és gyarapodása, oly nagyok lesznek, kétségtelenül, az akadályok, melyekkel a vállalkozóknak meg kellend küzdeniök. Már azon körülmény, hogy ezen közlöny nem az ország fővárosában, hanem Sopronyban jelenik meg, erősen centralizált irodalmi viszonyaink között nem a legkedvezőbb útlevel a fiatal vállalatnak. Ezen fölüla a közönségünknel úgy a komoly tudományos, mint a szép irodalom iránt — a politikai élet minden érdeket fölemészto hatása következtében — kifejlődött közöny és részvétlenség, mely még a hazai, nemzeti irodalmi termékektől is megtagadja a megérdemelt figyelmet, előreláthatólag még csekélyebb figyelemre fog méltatni oly folyóiratot, mely kizárólag külföldi irodalmi termékekkel foglalkozik.

Különben e részben — hála az égnek — már mutatkoznak egy örvendetes fordulat félreismerhetlen jelenségei; — s ha reményünk nem csal, közel azon kor, mely, ki nem elégítette a politikai küzdelmek napról-napra változó esélyei által, ismét fel fog emelkedni az eszmék régiójába, s létesíteni fogja a tudománynak és művészetnek a szellemi vívmányok vagyonszövetségén alapuló, úgy nemzetiségi és felekezeti tekintetek, mint állami vámsorompók által szét nem szakítható köztársaságát.—A tudomány és a művészet vívmányai az egész emberiség közös vagyont képezik, s ezért minden oly törekvést, mely közönségünk szellemi látkörét tágítja, más nemzetek szellemi harcseit hozzánk közelebb hozza, a legnagyobb örömmel kell üdvözlönlünk. Teljes szívből üdvözlönlük ezért a hason törek-

vésü „Külföldet“ is, melyet ezennel a művelt közönség szíves figyelmébe ajánlunk.

Bergmann Ágost.

Szibinyanin Janko — és zombori Radics György.

Ily cím alatt jelent meg az újvidéki „Javor“ szerb irod. lapban valami bírálat féle a „Fővárosi lapok“ mult évi 280 és a „Bácska“ mult évi 22. számában megjelent „Hunyadi János a szerb népköltészetben című“ dolgozatomra.

E bírálatról azt lehet mondani, hogy mást beszél Bodoné midőn a bor árát kéri. A helyett hogy érdemlegesen bocsájtkozott volna dolgozatom bírálatába, holmi tendenciákról vádol; hogy többször rontottam már a szerb dolgok ellen, meghazudtolom Aranyt; hamis consequentiákat vonok le a felvett két dalból (s mi fő, bíráló úr szavait azonban mivel sem indokolja) rosszul tettem át a magyarra, mert *tri tovara blaga* így fordítottam *három szekér kincset*.

Erre azután mást nem mondhatok: fordítsa le jobban; megköszönöm. Megjegyzem én nem szótár segítségével fordítok.

Ha Karacsity második könyvében minden, Szibinyaninról szóló dal föl van véve — úgy nagyon keveset énekelhetnek guzlica hangja mellett szerbhon ifjai, leányi Szibinyaninról — s így csak állításom igazsága mellett szól, miből az következik hogy e tekintetben jobban vagyok tájékozva, mint a bíráló úr.

Szerény tanulmányomnak célja kíván lenni: a délszláv népdalok iránt a magyar írókban érdeket költetni, mert a délszláv népdalokról csak elismeréssel szólhatni s magam is ez előtt 8 évvel így nyilatkoztam s nincs okom azt vissza vonni, azért lassanként áttekintem magyarra azokat.

Nem dicsekszem különös tanulmánynyal, de engedje a bíráló úr, ha bírálat a következőre késztet: Sutor ne

Különféle.

Kuláról írják nekünk, a városi tisztújítás december 30-án tartatott meg, mely alkalommal az özszes előjáróság ép oly lelkesedéssel, mint kitünő rend mellett egyhangulag lett megválasztva. Az eredmény annál örvedetesebb, mert Kulán rég idők óta nagy volt a pártoskodás, mindég két erős párt küzdött a győzelemért, de most úgy a városi képviselők, mint a tisztújításnál az R. — párt oly többséggel lépett fel, hogy az ellenpárt mellette elenyészett.

Óhajtjuk, hogy az eddigi két párt a közjó előmozdítása körül tömörülve — egygyé olvadjon. Megválasztott bírónak Horváth Mihály, árvák atyának Horn János, adó pénztárnoknak Vuics Péter és községi pénztárnokul Kiehler János.

Bács-Bodrog megye bizottsága legutóbbi közgyűlésén a megyei utaknak műszaki kiépíthetése tekintetében oly javaslatot határozott a közlekedési miniszte-

riumhoz és az országgyűlés képviselő házához felterjeszteni, mely, ha elfogadtatik, és annak idején valósítottatik: a megyére áldásthozó leend, — minthogy a javasolt módon egy 60 mértföldet tevő s a megyét minden irányban átszelő út hálózat, akár zúzott kavics, akár pedig kongó téglával rövid idő alatt lenne műszakilag kiépíthető. A javaslatot lapunk legközelebbi számában közöljük.

F. hó 5-én d. e. 11 órakor ment végbe a „Népkör“-ben a restauratio. Elnöknek újból s lelkes éljenek között Koczkar Mihály úr lett megválasztva. Al-elnök lett Stebler Lajos; igazgató Kozma; ügyvéd Pocskay; jegyző Czinkler. A 24 választmányi tagságra többnyire ugyan azok, kik a mult évben is voltak, választattak. Este bankett tartatott, mely szépen és kedélyesen a reggeli órákban végződött.

Kórház. A „Bácska“ mult számainak egyikében említve volt a polgármester úrnak azon böles intézkedése, melynél fogva a régi kórházban az elhagyottak számára egy fűtött szoba rendeztessék be. Ezen intézkedés üdvös voltát tapasztalta a mult napok hidegében egy szegény elhagyott fiu is, kit városunk egyik köz-tiszteletben álló orvosa elé vezetett este az utcán egy esizmadia inas, ki fűdetlen fővel lévén, jobban didergett mint az, aki számára pártfogást kért. A könyörületes szívű orvos a kis fiut csakhamar a régi kórházba utasítá.

Szerencsétlenség. Kulán karácsonyi fagy által megdermedt Ferencsatornán vígan koresolyáztak nők és férfiak. Öröm volt nézni mint száguldoztak továbbig zene szó mellett, részint koresolyán, részint szánon, midőn egyszerre sikoltás hallatszott; egy kis fiu alatt beszakadt a jég; közel volt már az alámerüléshez, midőn Szviderka körjegyzői segédnek elszántsága megmenté őt a haláltól.

Ügyszinten frigl. Szt. Ivánon a mult napokba egy fiu zuhant a jégbeszakadása következtében a vízbe, hol kora sirját találta.

Bács-Bodrog vármegye színes kézi térképe (javított, bővített második kiadás.) alulírtnál, úgysszinte a megyei könyvtárak útján megrendelhető. Tisztelettel megkérjük a t. iskolaszéki hatóságokat, a tanító urakat, a tanügybarátokat, hogy ezen esinos, két színben nyomtatott megyei térképet, a földrajzi oktatásnál nélkülözhetetlen segédeszközt *iskolai és magánhasználatra* megrendelni szíveskedjenek. Minden nyilvános közhatósági, községi, könyvtári, egyleti, pénzintézeti helyen e térképnek kifüggesztése nagy és jó szolgálatot teend. A közlakosok használatára, a környéknek és saját megyénknek megismerésére, az iskolákban pedig vizsgák alkalmával jutalomosztásra e térképek igen alkalmasak. Egy darab színes térkép ára csak 25 kr. Nagyobb megrendeléseknél 20% leengedtetik, például 50 térkép 10 frt. Az elküldés bérmentetlenül gyorsan eszközöltetik.

Ada, 1878. dec. 29.

Fridrik Tamás
tanító.

Mult számunk „Irodalom“ rovatában több sajtóhiba fordul elő, melyeket ezennel helyre igazítunk 199. l. jobb hasáb, 3 sor felülről epizodott h. olv. epizodot, — 16 s. felül. daquenotip h. daquenotyp, — 3 sor alulól gramatikai h. grammatikai, — 200 l. bal hasáb 2 sor felülről Pásztornak h. olv. Pásztóinak, 11 sor fel. hivatolt helyett hivatott.

Szerkesztői üzenetek.

Az „Alföldi Iparlap“ t. c. szerkesztőségének. Felhívásának csak a jövő számban tehetünk eleget. Affinisnek Budapest. Rokontárgyú tárca szedés alatt levén, ilyen alkalomra irt dolgozata jövő évre marad, Nagys. Vojnich Jakab úrnak Szabadka. Tisztelettel figyelemztetjük hogy a „Bácska“ u első számúak 10-ik sorában közölt

szavakat Vujevich Zakár úr csakugyan mondotta. A tévedés csak anynyiból áll, hogy nagyságodnak hasontartalmu kifejezése ki-maradt a tudósításból.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: RADICS GYÖRGY

HIRDETÉSEK.

6193.
V. 1878.

PÁLYÁZAT.

A doroszlói m. kir. adóhivatal kerületében két másod- esetleg két harmad osztályú erdővédi állomás — melylyel 300, illetőleg 200 forintnyi évi fizetés, 28 frt értékű 14 ürmeter kemény tűzifa, 20 frt értékű 2 holdas kaszáló élvezete és szabad lakás vagy annak hiányában a fizetésnek 10%-ka van összekötte, — üresedésbe jöven, annak betöltésére ezennel pályázat nyitattik.

A pályázni kívánók felhivatnak ezennel okmányokkal felszerelt folyamodványukat a doroszlói m. kir. erdőhivatalhoz legkésőbb 1879. évi Február hó végéig bérmentesen beküldeni.

A folyamodványban — mely sajátkezüleg írandó és hatósági bizonyítvánnyal igazolandó.

Ez állomások elnyerésére csak oly folyamodók tarthatnak számot, a kik nem csak magyarul folyékonyan írni és szerbül vagy tótul beszélni tudnak, hanem az egyszerű számadás vitelben kellőleg jártasak, megjegyezvén — hogy egyenlő minősítvény mellett a kiszolgált katonai altisztek és valamennyien közt pedig azok, kik az alsó erdőszeti államvizsgát jó sikerrel letették, — elsőbbségben részesülni fognak, mely vizsgának 2 év alatti sikeres letétele különben minden ujonnan kinevezett erdővédtől okvetlenül követeltetni fog.

Zomborban, 1878. december 19.

1—1

A m. kir. Jóságigazgatóságtól.

6359.
VIII. 1878.

Árverési hirdetmény.

Nagybecskerek városa egész területén és határában a serfőzési, ser, bor és pálinka mérési jog 1879-ik évi Február hó 1-től kezdve 1884. évi December hó végéig — vagy is 5 évi és 11 havi artamrat leendő bérbeadása iránt 1879. évi Január hó 20-án reggeli 10 órakor Nagybecskereken a kincstári uradalmi ispánsági irodában nyilvános szóbeli árverés fog tartatni.

Ezen árverésen a fenn megnevezett jogok bérlete következőleg fog kikiáltatni:

I. a sermérés — bor és pálinka mérési jogosítvány nélkül — 10444 forint évi bérrel;

II. a bor és pálinka mérési jog, serfőzési és sermérési jogosítvány nélkül városnegyedenként, jelesül:

a) az oppovai város negyedben	4300	frt.
b) a német " "	5700	"
c) a belső " "	5000	"
d) a gradnucza " "	3300	"
e) a kameralis korcsma épületben	2500	"

évi bérrel;

III. a bor és pálinka mérési jog Nagybecskerek városa egész területén és határában, serfőzési és sermérési jogosítvány nélkül — 20,800 frt évi bérrel;

IV. a serfőzési, sermérési és a bor és pálinka mérési jog együtt Nagybecskerek város egész területén és határában 31,244 frt évi bérrel.

Kellően címzett és lepecsételt s a kikiáltási ár 10%-val, mint bánatpénzzel ellátott írásbeli zárt ajánlatok — offertek — melyekben az ajánlott összeg számokkal és betűkkel világosan kiírandó és kijelentendő, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri, s magát azoknak feltétlenül aláveti, a szóbeli versenyzés megkezdése előtt az árverési bizottság, t. i. Virányi kincstári ügyész és Lindhoff uradalmi ispán által szinte elfogadtatnak.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el.

Az árverési és szerződési feltételek a zombori jóságigazgatóság s a nagybecskereki ispánság irodájában betekintheők.

Zombor 1878. évi December hó 29-én.

3—1

A m. kir. jóságigazgatóság.

GRANICHTSTÄDTEN

TESTVÉREK

Budapestről, Christóftér 2. sz.

ajánlják

jól berendezett raktárukat
minden nemű

arany- ezüst- ékszer és zsebórákban.

Eladási helyiség: Vadászkürti szállodában 3. sz. szoba.

1-1

Einladung zur Subleription

auf

fl. 100 österreichische Staats-Silber-Rente

und

fl. 200 österreichische Gold-Rente.

Auf leichteste Weise haben wir es Jedem ermöglicht, in den Besitz einer solchen zinstragenden Rente zu gelangen, indem wir

die fl. 100 Silber-Rente in 25 monatlichen Einzahlungen à fl. 4, und

die fl. 200 Gold-Rente in 25 monatlichen Einzahlungen à fl. 8, erlassen.

Die Interessen genießt der Käufer vom Tage des Ankaufes, und zwar auf 1 Stück 100 fl. Silber-Rente fl. 8.40 in Silber und auf 1 Stück 200 fl. Gold-Rente fl. 16. in Gold, das sind fl. 18.50 ö. W.

Außerdem erhält der Käufer einer 100 fl. Silber-Rente einen Prämien-Vogel zum Spiele auf 4 Stück ganze Staatslose, an welchem 4 Anweisungen angebracht sind, lautend auf:

- 1 St. gefehl. ausgestellte Wiener Communal-Promesse, gültig zur nächstfolg. Ziehung nach der 3. Einzahlung;
- 1 St. gefehl. ausgestellte Königl. ung. Prämien-Los-Promesse, gültig zur nächstfolg. Ziehung nach der 9. Einzahlung;
- 1 St. gefehl. ausgestellte Wiener Communal-Promesse, gültig zur nächstfolg. Ziehung nach der 15. Einzahlung;
- 1 St. gefehl. ausgestellte Königl. ung. Prämien-Los-Promesse, gültig zur nächstfolg. Ziehung nach der letzten Einzahlung.

Der Käufer einer 200 fl. Gold-Rente erhält einen Prämien-Vogel zum Spiele auf 8 Stück ganze Staatslose, an welchem 8 Anweisungen angebracht sind, lautend auf:

- 1 St. gefehl. ausgestellte Wiener Communal-Los-Promesse, gültig zur nächstfolg. Ziehung nach der 3. Einzahlung;
- 1 St. gefehl. ausgestellte Königl. ung. Prämien-Los-Promesse, gültig zur nächstfolg. Ziehung nach der 6. Einzahlung;
- 1 St. gefehl. ausgestellte 1864-er Staats-Los-Promesse, gültig zur nächstfolg. Ziehung nach der 9. Einzahlung;
- 1 St. gefehl. ausgestellte Wiener-Communal-Promesse, gültig zur nächstfolg. Ziehung nach der 12. Einzahlung;
- 1 St. gefehl. ausgestellte Königl. ung. Prämien-Los-Promesse, gültig zur nächstfolg. Ziehung nach der 15. Einzahlung;
- 1 St. gefehl. ausgestellte österr. Credit-Los-Promesse, gültig zur nächstfolg. Ziehung nach der 18. Einzahlung.
- 1 St. gefehl. ausgestellte Wiener Communal-Los-Promesse, gültig zur nächstfolg. Ziehung nach der 21. Einzahlung;
- 1 St. gefehl. ausgestellte Königl. ung. Prämien-Los-Promesse, gültig zur nächstfolg. Ziehung nach der 24. Einzahlung.

Dem Käufer von 1 St. 100 fl. Silber-Rente ist daher die beste Gelegenheit geboten, vom Glück begünstigt zu werden, indem derselbe während der Einzahlung auf ganze 4 Stück Lose à fl. 100 4 Haupttreffer mit fl. 750.000 machen kann und der Käufer von 1 Stück 200 fl. Gold-Rente spielt auf acht Stück ganze Lose im Werthe von fl. 1000 ganz allein und kann 8 Haupttreffer mit Einer Million und fl. 500.000 gewinnen.

Nach Einsendung des Betrages von fl. 4 auf 1 Stück fl. 100 Silber-Rente oder fl. 8 auf 1 Stück 200 fl. Gold-Rente erhält der Käufer das gefehlich abgestempelte Dokument sammt der Prämien-Beilage.

Bankhaus Goldstein & Comp., Wien, Kolowratring Nr. 12.

2-1